

Procedury dotyczące realizacji praktyk pedagogicznych oraz innych zawodowych na Wydziale Humanistycznym UMCS

I. Ogólne założenia

1. Realizacja praktyk (nauczycielskich oraz innych zawodowych) włączonych w programy i plany studiów I, II, III stopnia oraz studia podyplomowe odbywa się w UMCS zgodnie z zapisami zawartymi w następujących aktach prawnych:
 - Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 - Ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
 - Ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;
 - Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów
 - Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji
 - Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
 - Zarządzeniu Nr 70/2015 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie zasad organizacji i odbywania praktyk objętych planem studiów w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w ramach studiów pierwszego, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich;
 - Zarządzeniu Nr 3/2016 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 14 stycznia 2016 r. w sprawie praktyk pedagogicznych na Wydziale Humanistycznym UMCS realizowanych w okresie trwałości projektu pn. „www.praktyki.wh.umcs. Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Humanistycznym UMCS”;

- Zarządzeniu Nr 13/2016 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 9 marca 2016 r. zmieniające Zarządzenie Nr 70/2015 Rektora UMCS z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie zasad organizacji i odbywania praktyk objętych planem studiów w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w ramach studiów pierwszego, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich;
- Zarządzeniu Nr 31/2016 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 17 maja 2016 r. zmieniające Zarządzenie Nr 70/2015 Rektora UMCS z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie zasad organizacji i odbywania praktyk objętych planem studiów w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w ramach studiów pierwszego, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich;
- Uchwale Nr XXIV – 30.6/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 16 października 2019 r. *w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i doskonalenia programów studiów;*
- Uchwale Nr XXIV – 26.5/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2019 r. *w sprawie regulaminu studiów;*
- Zarządzeniu Nr 55/2015 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 30 września 2015 r. *w sprawie opisu przedmiotu w Uczelnianym Katalogu Przedmiotów;*
- Uchwale Nr XXIII – 29.3/15 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 25 listopada 2015r. zmieniająca uchwałę Nr XXIII-24.2/15 Senatu UMCS z dnia 25 marca 2015r. *w sprawie warunków i trybu kierowania pracownikami, doktorantami i studentami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych*
- Uchwale Nr XXIV – 21.5/18 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 28 listopada 2018 r. zmieniająca uchwałę Nr XXIII-24.2/15 Senatu UMCS z dnia 25 marca 2015 r. *w sprawie warunków i trybu kierowania pracownikami, doktorantami i studentami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych*
- Uchwale Nr 2/II/2020 Kolegium Dziekańskiego Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z dnia 12 lutego 2020r. *w sprawie modelu zarządzania procesem kształcenia na Wydziale Humanistycznym UMCS*

2. Praktyki pedagogiczne oraz inne zawodowe realizowane na Wydziale Humanistycznym UMCS są zintegrowane z Internetowym Systemem Wsparcia Praktyk w Uniwersytecie Marii Curie – Skłodowskiej, zwanym dalej Systemem.
3. Systemem współpracującym z Internetowym Systemem Wsparcia Praktyk jest Uczelniany System Obsługi Studentów zwany dalej USOS.
4. Bezpośredni nadzór i opiekę nad realizacją praktyki sprawuje Opiekun praktyk ze strony UMCS zwany dalej Opiekunem.
5. Ze strony Praktykodawcy opiekę nad studentem w miejscu realizacji praktyki sprawuje Patron/ Opiekun ze strony Praktykodawcy.
6. Praktykantem zwany jest student, począwszy od dnia zarejestrowania praktyki w Internetowym Systemie Wsparcia Praktyk.
7. Nadzór nad Internetowym Systemem Wsparcia Praktyk w Uniwersytecie Marii Curie – Skłodowskiej sprawuje Administrator Systemu zwany dalej Administratorem.
8. Nadzór na Internetowym Systemem Wsparcia Praktyk na Wydziale sprawuje osoba odpowiedzialna w Dziekanacie Wydziału Humanistycznego.

II. Organizacja i realizacja praktyk

1. We wszystkich Jednostkach Wydziału są opracowane programy praktyk, zawierające wykaz efektów kształcenia, które powinny zostać osiągnięte przez Praktykanta w trakcie realizacji praktyki. Program Praktyk jest zgodny z programem kształcenia na danym kierunku, specjalności, specjalizacji i roku. Programy praktyk określają ich rodzaj, warunki zaliczenia, wymiar oraz sposoby dokumentowania.
2. Praktyki na Wydziale Humanistycznym na studiach stacjonarnych II stopnia na kierunkach ze specjalnością nauczycielską realizowane są zgodnie z założeniami projektu "Nauczyciel na miarę XXI wieku".
3. Praktyki realizowane są na podstawie zaakceptowanych przez obie strony efektów praktyki.
4. Praktyki odbywają się u Praktykodawców, których profil działalności pozwala osiągnąć efekty praktyki.
5. Opiekunowie praktyk przesyłają do osoby odpowiedzialnej w Dziekanacie obowiązujące wzory zaświadczeń, uzupełnione o efekty praktyki dla kierunku/specjalności w wersji elektronicznej, w formacie doc., nie później niż na 30 dni przed rozpoczęciem roku akademickiego, w którym praktyki będą się odbywały. Dotyczy to również praktyk realizowanych w systemie ciągłym, a zaliczanych na koniec etapu edukacyjnego.
6. Następnie wzory zaświadczeń zostają przesłane do Administratora i wprowadzone do Systemu.
7. Opiekunów ze strony UMCS powołuje Dziekan Wydziału na podstawie imiennej listy Opiekunów przygotowanej przez Kierowników Katedr sprawujących merytoryczną opiekę nad kierunkami studiów, nie później niż na 30 dni przed rozpoczęciem roku akademickiego.
 - a. Lista Opiekunów wraz z ich służbowym adresem e-mail i telefonem kontaktowym oraz podaniem kierunku/specjalności nad którym sprawują opiekę zostaje przesłana do Dziekanatu nie później niż na 30 dni przed rozpoczęciem roku akademickiego. W przypadku zmian Opiekunów lista powinna być niezwłocznie zaktualizowana.

- b. Następnie lista Opiekunów zostaje przesłana do Administratora. Administrator nadaje opiekunom role w Systemie. Lista Opiekunów zostaje podana również do wiadomości studentów na stronach jednostek prowadzących praktyki nie później niż na 15 dni przed rozpoczęciem roku akademickiego.
- 8. W celu zapewnienia poprawności działania Systemu na Wydziale, wykonywane są czynności:
 - a. Osoby odpowiedzialne w Dziekanacie, w zależności od obsługiwanych kierunków, dokonują zapisu studentów w USOS na odpowiedni semestr studiów, w którym, zgodnie z obowiązującym planem studiów, oceniana/zaliczana jest praktyka.
 - b. Osoby odpowiedzialne w Dziekanacie dokonują wprowadzenia listy opiekunów do Systemu i przypisania do nich studentów.Dopiero po wykonaniu tych kroków jest możliwe zarejestrowanie praktyki w Systemie przez studenta – Praktykanta.
- 9. Praktykant może realizować praktyki:
 - a. Na terenie Polski po uzyskaniu zgody Opiekuna.
 - b. Poza jej granicami, po otrzymaniu zgody Dziekana Wydziału na odbycie praktyki zagranicą na co najmniej 14 dni przed planowanym wyjazdem oraz po wcześniejszym spełnieniu wszystkich wymogów, określonych w **Uchwałach Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie: Nr XXIV – 21.5/18 z dnia 28 listopada 2018 r. i Nr XXIII – 29.3/15 z dnia 25 listopada 2015r.** sprawie warunków i trybu kierowania pracowników, doktorantów i studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych.

10. Praktykodawca wyznacza ze swojej strony Patrona/ Opiekuna praktyki.
11. Praca zawodowa studenta może zostać zaliczona na poczet praktyki. Student zobowiązany jest do przedłożenia zaświadczenia o zatrudnieniu i okresie zatrudnienia nie krótszym niż minimalny okres praktyki właściwy dla kierunku/specjalności.
12. Programy praktyk obowiązujące na poszczególnych kierunkach studiów dostępne są na stronie Wydziału Humanistycznego UMCS w zakładce: praktyki. Za ich opracowanie, wdrażanie, dokumentowanie, ewaluację, rozpowszechnianie/udostępnianie odpowiedzialni są Opiekunowie. – w zależności od tego jak informacje będą zorganizowane na stronie
13. Praktyki pedagogiczne i inne zawodowe studentów Wydziału Humanistycznego realizowane są wyłącznie na podstawie dokumentów generowanych/pobieranych bezpośrednio z Systemu.

III. Obowiązki Opiekuna Praktyki

1. Opiekun Praktyki powinien w szczególności:
 - a. przeprowadzić spotkanie informacyjne dla Praktykantów, nad którymi sprawuje opiekę i których realizację praktyk nadzoruje;
 - b. objaśnić Praktykantom zasady realizacji praktyki, w tym w szczególności przedstawić efekty praktyk, terminy realizacji, warunki zaliczenia i oceny praktyki;
 - c. poinformować o konieczności zarejestrowania praktyki w Systemie oraz o zasadach korzystania z Systemu;
 - d. sprawdzać, pod kątem możliwości zrealizowania efektów praktyki przewidzianych dla danego kierunku studiów, Praktykodawcę wybranego przez Praktykanta oraz akceptować bądź odrzucać jego wybór w Systemie;
 - e. reprezentować Uczelnię w zakresie realizowanej przez Praktykanta praktyki w kontaktach z Praktykodawcą, w tym w szczególności udzielać wyjaśnień w zakresie efektów praktyk, które Praktykant powinien osiągnąć;
 - f. monitorować działania prowadzone przez Praktykanta w Systemie, związane z realizacją praktyki oraz zgłaszać ewentualne uwagi;
 - g. dokonać zaliczenia praktyki w Systemie, na podstawie przedłożonego przez Praktykanta lub wypełnionego w Systemie zaświadczenia o odbyciu praktyki, dziennika praktyk w przypadku, gdy rodzaj praktyki tego wymaga, oraz innych określonych w programie praktyki zasadach; Ocena wprowadzona przez Opiekuna w Systemie jest w ciągu 24 h pobierana przez USOS i widoczna w protokole przedmiotu.
2. Opiekun Praktyki ma prawo do przeprowadzenia hospitacji praktyki. Sposób hospitacji praktyki ustala z Praktykodawcą.

IV. Obowiązki Praktykanta

1. Studenci Wydziału Humanistycznego UMCS objęci w planie studiów praktyką pedagogiczną lub inną zawodową zobowiązani są do zarejestrowania praktyki w Systemie.
2. Student objęty praktyką zobowiązany jest do:
 - a. zapoznania się z obowiązującym go Programem praktyk (efektami praktyk dostępnymi w Systemie po zalogowaniu, lub na stronach internetowych Instytutów/zakładka praktyki);
 - b. wyboru Praktykodawcy, u którego będzie realizował praktykę i którego profil lub zakres działalności pozwoli zrealizować program praktyk;
 - c. uzyskania zgody Praktykodawcy na realizację praktyki;
 - d. wprowadzenia danych Praktykodawcy do Systemu w celu wygenerowania przez odpowiednią komórkę w Dziekanacie niezbędnych dokumentów;
 - e. uzyskania zgody Opiekuna na realizację praktyki u danego Praktykodawcy za pośrednictwem Systemu (akceptacja zgłoszenia praktyki);
 - f. potwierdzenia możliwości odbywania praktyki u danego Praktykodawcy poprzez dostarczenie deklaracji Praktykodawcy nie później niż w terminie 7 dni przed rozpoczęciem praktyki;
 - g. prowadzenia udostępnionego w systemie dziennika praktyk w przypadku, gdy rodzaj praktyki tego wymaga lub, w przypadku praktyk pedagogicznych wprowadzenia do Systemu wypełnionych i zatwierdzonych przez Opiekuna dokumentów w formacie PDF/JPG;
 - h. realizacji praktyk w terminach niekolidujących z innymi zajęciami w toku studiów;
 - i. zgłaszania Opiekunowi wszelkich odstępstw i nieprawidłowości w procesie realizacji praktyki;
 - j. uzyskania od Praktykodawcy potwierdzenia odbycia Praktyk w formie zaświadczenia oraz wpisu w dzienniku praktyk w przypadku, gdy rodzaj praktyki tego wymaga;
 - k. dokonania w systemie ewaluacji praktyki po jej zakończeniu;

- l. posiadania ważnego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) w czasie trwania praktyki;
 - m. przekazania, we wskazanym przez Opiekuna terminie, dokumentów potwierdzających realizację Praktyki (w szczególności deklaracji Praktykodawcy, zaświadczenia i dziennika praktyk w przypadku, gdy rodzaj praktyki tego wymaga) do Opiekuna;
 - n. w przypadku uzyskania zgody na Indywidualną Organizację Praktyki (IOP), zobligowany jest do uzgodnienia wraz z Opiekunem Praktyki indywidualnego programu praktyk zgodnego z efektami praktyki oraz umieszczenia go w Systemie.
-
- 3. Student odbywa praktykę na podstawie deklaracji zawartej pomiędzy Praktykodawcą a Uczelnią.
 - 4. W przypadku, gdy na podstawie deklaracji organizacja i przeprowadzenie praktyk jest niemożliwa ze względu na regulacje wewnętrzne Praktykodawcy, Uczelnia zawiera z Praktykodawcą umowę o przeprowadzenie praktyk według wzoru obowiązującego w UMCS lub wzoru obowiązującego u Praktykodawcy.
 - 5. W imieniu Uczelni umowę, o której mowa w ust. 4, podpisuje Dziekan Wydziału.
 - 6. W przypadku praktyk pedagogicznych do pobrania w Systemie będą dzienniki praktyk i inne dokumenty wymagane do realizacji praktyki, w związku z koniecznością zapewnienia do 2020 r., trwałości po realizowanym na Wydziale Humanistycznym projekcie; zgodnie z **Zarządzeniem Rektora nr 3/2016 z dnia 14 stycznia 2016.**

V. Procedury oceny jakości praktyk

1. Praktyki pedagogiczne.
 - a. Praktyki pedagogiczne na Wydziale Humanistycznym są realizowane do roku 2020 zgodnie z kryteriami zapewnienia trwałości po projekcie „Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Humanistycznym UMCS” oraz zgodnie z prawodawstwem krajowym.
 - b. Weryfikacja programu praktyk oraz osiągniętych przez studentów efektów kształcenia dokonywana jest przez Opiekuna, na podstawie złożonych przez studenta dokumentów, zatwierdzonych przez Patrona/ Opiekuna Praktyki, każdorazowo po zakończeniu praktyki.
2. Inne praktyki zawodowe.
 - a. Praktyki inne zawodowe na Wydziale Humanistycznym są realizowane na podstawie Programu Praktyki zatwierdzonego dla kierunku /specjalności.
 - b. Weryfikacja programu praktyk oraz osiągniętych przez studentów efektów kształcenia dokonywana jest przez Opiekuna na podstawie złożonych przez studenta dokumentów, zatwierdzonych przez Patrona/ Opiekuna praktyki, każdorazowo po zakończeniu praktyki.
3. Procedury oceny jakości praktyk pedagogicznych dokonywane są zgodnie z rozwiązaniami wypracowanymi w w/w projekcie.
4. Narzędzia:
 - a. ankieta dla Praktykantów;
 - b. opinie pracodawców zamieszczane w dokumentach właściwych dla typu praktyki.

VI. Zasady wynagradzania opiekunów praktyk

1. Wynagrodzenie dla Opiekunów Praktyk określa **Regulamin Wynagradzania** w UMCS w Lublinie (**Załącznik do Zarządzenia Nr 56/2013** Rektora UMCS).
2. Decyzje o wynagrodzeniach dla Opiekunów Praktyk, którzy są pracownikami Wydziału, określa Dziekan, na podstawie sprawozdania za miniony rok akademicki sporządzonego przez opiekuna praktyk według wzoru (załącznik nr 3) i złożonego w dziekanacie (Stanowiska ds. Jakości Kształcenia) nie później niż do dnia 15 października.

VII. Sprawdzanie skuteczności procedury

1. Procedura podlega sprawdzeniu efektywności i celowości oraz korektom według następujących zasad:
 - a. celowość i skuteczność procedury oraz osiągnięte efekty kształcenia sprawdzają opiekunowie praktyk po zakończeniu cyklu praktyk w danym roku akademickim;
 - b. opracowane wnioski przekazuje do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia;
 - c. w terminie 3-miesięcznym Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia uaktualnia procedury;
 - d. nowe procedury wchodzi w życie w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020.